

PORTRETE DE EROI VRÂNCENI DIN RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ ÎN PAGINILE ZIARULUI „RESBOIUL”

Ramona Miron

Evenimentele istorice desfășurate în prima jumătate a secolului al XIX-lea (Revoluțiile de la 1821 și 1848, precum și înfăptuirea Unirii dintre Țara Românească și Moldova la 24 Ianuarie 1859) au precedat împlinirea unui vis secular al poporului român – dobândirea Independenței de Stat.

Contextul internațional din a doua jumătate a secolului al XIX-lea a oferit șansa poporului român de a se desprinde de dependența față de Imperiul Otoman.

Întrucât toate încercările făcute de România, până atunci, de a obține pe cale pașnică independența, s-au încheiat cu eșec datorită nereceptivității Porții Otomane la propunerile române din 1876, au întărit convingerile poporului român că independența sa națională nu putea fi obținută decât pe calea armelor.¹

Conturându-se tot mai mult ideea unui conflict militar între Rusia și Imperiul Otoman, guvernul român va semna la 4 aprilie 1877 o Convenție cu Rusia, prin care s-a stabilit că armatele rusești puteau tranzita spațiul românesc în drumul acestora către teatrul de război din Balcani.

La 12 aprilie 1877, Rusia declară război Imperiului Otoman, trupele sale trecând granița României, îndreptându-se spre Dunăre.²

¹ Ilie Ceașescu, Vasile Ion Mocanu, Ion Călin, **Drum de glorie. Pagini din eroismul armatei române în războiul nostru pentru independență**, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1977, p. 11

² Andrei Oșetea (red.), **Istoria poporului român**, Editura Științifică, București, 1970, p. 428

Semnarea Convenției româno-ruse a determinat Imperiul Otoman să atace localitățile de pe malul stâng al Dunării. Vasele de război turcești au bombardat - la 21 aprilie 1877 - Brăila, iar la 26 aprilie 1877 Calafatul, Bechetul, Oltenița și Călărași. În aceeași zi, artileria română a răspuns, bombardând Vidinul.³

Proclamarea Independenței de Stat a României la 9 mai 1877, act de voință al întregului popor român, trebuia astfel câștigată pe câmpul de luptă și impusă spre recunoaștere Europei.

După încercările nereușite ale Rusiei de a cuceri Plevna, armata română a trecut Dunărea pe podul de vase construit lângă Corabia și a ocupat pozițiile de luptă din preajma Plevnei. La 13 august 1877 și Regimentul 10 Dorobanți Putna a trecut Dunărea.

La atacul general din 30 august 1877 – cunoscut sub denumirea de cea de-a treia bătălie de la Plevna – armatei române îi revenea sarcina de a cuceri mai întâi reduta Grivița (se credea că era una singură), apoi să pătrundă în partea de nord a orașului odată cu trupele ruse. Această redută era considerată, atât de Comandamentul ruso - român, cât și de turci, drept cheia Plevnei.⁴

Patru batalioane din Divizia a 3-a și patru din Divizia a 4-a urmau să dea asaltul asupra „*redutei celei mari*”. Primul batalion din Divizia a 3-a care trebuia să deschidă lupta a fost condus de maiorul George Șonțu din Regimentul 10 Dorobanți Putna.⁵

Regimentul 6 Dorobanți Focșani, creat în 1872, era compus din patru companii. După măsurile organizatorice din iarna anului 1876, structura regimentului cunoaște unele modificări și își schimbă numele în Regimentul 10 Dorobanți Putna.

Într-un document de Stat Major este reconstituit dispozitivul regimentului :

³ Ștefan Pascu, C. C. Giurescu, Ion Ceterchi, Ștefan Ștefănescu, Constantin Olteanu, **Independența României**, Editura Academiei R.S.R., București, 1977, p. 149

⁴ **Istoria Românilor**, vol. VII, tom 1, **Constituirea României Moderne (1821 - 1878)**, coordonator : acad. Dan Berindei, Editura Enciclopedică, București, 2003, p. 674

⁵ *Ibidem*, p. 677

„Batalionul 1, comandat de maiorul Șonțu, forma linia întâia de bătaie împreună cu un batalion din Regimentul 8 linie. La batalionul maiorului Șonțu s-a mai atașat compania 7 din al doilea batalion, astfel forța acestuia era de 5 companii. În a doua linie era batalionul al 2-lea comandat de maiorul Lippan.”⁶

Înainte de marelui atac, „pătruns de importanța misiunii ce-i fusese încredințată, maiorul Șonțu a trecut de la o subunitate la alta, discutând părințește cu oamenii, spunându-le ce au de făcut, îndemnându-i să se comporte așa cum le-o cereau memoria și nevoile prezentului și viitorului:

«Băieți ! să fiți viteji, să înaintați bărbătește. Ni s-a încredințat aceasta de a deschide lupta, să fim vrednici de aceasta, să arătăm că suntem români și că nu ne temem de vrăjmași. Și dacă mă veți vedea pe mine murind, nu vă pierdeți cu firea, mergeți înainte cu căpitanii.

Și de-oi muri și ei, aveți locotenenții...aveți sergenții.» ”⁷

În luptele pentru cucerirea Griviței din 30 august 1877 au căzut eroic mulți dintre vrânceni, printre care: maiorul Șonțu, căpitanul Leon Cracalia, locotenentul Chivu Stănescu, sublocotenentul George Botesco și un șir lung de ostași cu „rang de dorobanși ”.⁸

În registrul istoric al regimentului este descris atacul din ziua de 30 august 1877:

„Atacul s-a dat în condiții foarte grele. Pe lângă că reduta era foarte bine întărită, atacatorii trebuiau să treacă o vale numită «Valea plângerii» sau «Valea lacrimilor». Această vale, având malurile repezi, sînjenește atacul. Dincolo de ea se contura surprinzătoare și complexă, o redută necunoscută. Era Grivița 2. A fost un moment de tragism extrem. Maiorul Șonțu s-a avântat primul în întâmpinarea primejdiei, strigând cu glas tunător:

⁶ Florian Tucă, **Monumentele Neatârării. Itinerar eroic 1877 - 1878**, Editura Militară, București, 1977, p. 59 - p. 60

⁷ *Ibidem*, p. 61

⁸ I. M. Dimitrescu, **Însemnări cu privire la orașul Focșani**. Cu o prefață de G. G. Longinescu, Profesor Universitar. Tipărit cu prilejul congresului Ligii Culturale dela Focșani din 28 și 29 iunie 1931, Extras din Revista „Natura”, Institutul de Arte Grafice <Bucovina>, București, 1931, p. 62

« - Înainte, băieții mei ! Înainte, după mine !
- Înainte, copiii mei ! Înainte, că vin și eu ! »
Atât a mai apucat să strige Șonțu.”⁹

La 21 septembrie 1877, ziarul „Resboiul” îi dedica prima pagină celui ce a fost **maiorul George (Gheorghe) Șonțu**, fiu al Focșanilor, căzut în lupta pentru Independența României:

„*Maiorul George Șonțu era un vechi elev al școlii militare. Mult timp a făcut parte din reg. 2 - lea de infanterie, unde era într-o intimă amicie cu locot. - colonel d. Bacaloglu (mort în Brăila la 1876). Născut în Focșani din părinți onorabili și cu poziție socială, majorul Șonțu avea la mărtea sa 34 ani. O instrucție superioară, câștigată prin o stăruință esemplară, ajutată și de inteligența'i rară, făcuse din el un capabil și brav militar. Pe lângă aceste superioare calități, educația îngrijită ce primise, bunătatea inimei, dulceața și frumusețea fisionomiei îl făceau atât de iubit de amicii și camaradii săi, în cât suvenirea lui astăzi provacă lacrimi de durere tuturilor. Nefericita lui mamă și soră îl vor plânge mereu. El nu era căsătorit; găsea chiar necalculată căsătoria pentru un militar ... «Copii mei sunt mari ca și mine, am un batalion de flăcăi; cât pentru nevastă, iecă-o!».*” [sabia]¹⁰

Același ziar ne informează, că maiorul Șonțu s-a adresat dorobanților săi înaintea marelui atac:

„«- Băeți, să aveți coragiū! Cu Dumne-deū înainte! Cine va fi să mōră, va muri și aici, cum mōre și acasă ! Și apoi dacă dilele ne vor fi numērate, mai bine să murim aci luptând, ca vitejii pentru patrie! Cine mōre pentru țēră, e fericit pe lumea cea-l-altă. Dumne-deū ne va ajuta! Înainte copii ! »”¹¹

Pentru cinstirea memoriei maiorului George Șonțu, cetățenii orașului Focșani au hotărât, la 6 septembrie 1877, ca unei străzi din localitate să i se dea numele acestui ofițer.¹²

⁹ Florian Tucă, *op. cit.*, p. 61 - 62

¹⁰ „Resboiul”, nr. 60 / 21 septembrie 1877, p. 1

¹¹ *Ibidem*

¹² Florian Tucă, *op. cit.*, p. 64

După moartea maiorului George Șonțu, dorobanții au fost conduși în luptă de **căpitanul Leon Cracalia**, care la rându-i, a căzut răpus de un glonț.

Comanda batalionului a fost luată de **locotenentul Chivu Stănescu**. Rănit de un glonț la un picior, s-a pansat cu batista, avântându-se iarăși în fruntea dorobanților. Soldații văzând cum îi tâșnea sângele, au căutat să-l oprească, însă locotenentul Stănescu a fost de neclintit în hotărârea sa de a merge înainte, până ce al doilea glonț l-a răpus.¹³

La 22 noiembrie 1877, ziarul „Resboiul” publica, în semn de omagiu, un articol dedicat locotenentului Chivu Stănescu, căzut în luptele desfășurate în ziua de 30 august 1877:

*„Locotenentul Chivu Stănescu născut din părinți plugari, luat în miliție la anul 1856 după usul recrutației de atunci și devenind un bun soldat, înaintat la gradul de Caporal după 6 luni, precum și la gradul de Sergent după alte 6 luni. În urma unui serviciu de noă ani în compania Sanitară, unde a fost pentru inteia oră inrolat, fu însărcinat cu instruirea recruților și în dioa de 7 Maiu 1866 îi se dăte gradul de sub-locotenent și trecut la Infanterie, unde servi până la 6 iulie 1872. Dându-i-se gradul de locotenent, trecu la dorobanți in orașul Adjud, din Putna, și apoi în orașul Térgu - Cuculuî din Râmnicu - Sêrat și de aici la Podul Turculuî din Tecuciû, de unde a și plecat la resboiû. Acest ofițer s'a recomandat tot-d'auna prin respectul datorielor lui, prin activitatea și tăria caracterûlui său, dar blând și voios în același timp. Frumósele cualități de cari era înzestrat, s'aû arătat în tótă strălucirea lor cu ocașia acestuî răsboiû.”*¹⁴

Alt erou vrâncean căzut pe câmpul de luptă în ziua de 30 august 1877 este **locotenentul Grigore Gheorghievici (Georgievici)**, amintit în paginile ziarului „Resboiul” ca fiind un „brav militar”, care, „la etatea de 17 ani, în anul 1867, luna Sept. a intrat ca elev în șcôla militară și după patru ani, adică, la 1. Iuliû, 1871, a eșit cu gradul de

¹³ Ilie Ceașescu, Vasile Ion Mocanu, Ion Călin, *op. cit.*, p. 89

¹⁴ „Resboiul”, nr. 122 / 22 noiembrie 1877, p. 1

sub - locotenent și trecut în bat. II de vânători, unde n'a stat de cât un an, fiind chemat ca profesor la școala Militară de infanteriă și cavaleriă, pentru a preda cursul de Istoria Românilor, iar după cinci ani a fost înaintat la gradul de Locotenent în ziua de 19 Aprilie 1877.”¹⁵

În timpul luptelor pentru cucerirea Griviței din 30 august 1877, Grigore Gheorghievici (Georgievici) a fost rănit la coasta dreaptă de o sfărâmatură de obuz, moartea sa survenind la 21 septembrie 1877 în Ospiciul Independenței de la Turnu - Măgurele, fiind îngropat în același oraș. În perioada spitalizării sale a fost îngrijit de sora sa Aneta Bossie.¹⁶

La 29 august 1877, Grigore Gheorghievici (Georgievici) aflat în tabăra de lângă câmpul de luptă de la Plevna, sub impulsul emoțiilor și al febrei așteptării momentului înălțător al bătăliei de a doua zi, simte nevoia împărtășirii trăirilor lui, unor ființe dragi, de departe, surorile lui :

„1877 Aug. 29 Lună.

Tabăra de lângă câmpul de bătăe de la Plevna.

«Iubitele mele Surorî,

Iată-ne în fine în față cu inamicul; vă scriu chiar din tabără; astă-dî suntem în ajunul unei mari bătălii; bătălie decisivă de la care depinde sorta țării întregi; sau eșim învingători sau toți rămânem aci.

De trei zile tunurile bombardază forturile turcesci semănate înaintea Plevnei; ieri a intrat în luptă divizia IV; mâine vom intra toți; avem multă speranță în Dumnezeu. Rugați-vă pentru reușita noastră.

Primiți dar sărutările mele, mami îi sărut mâna, la prietenii complimente, vă doresc pe toți, îmbrățișați asemenea pe toți copii.

Fiți cu curaj, cum sunt și eu, nu ve întristați pentru căci luptăm cu toți pentru țară;

¹⁵ *Ibidem*, nr.135 / 5 decembrie 1877, p. 1

¹⁶ *Ibidem*

Dumnezei este mare și puternic, cu el dar înainte și vom învinge de sigur.

La revedere, Grigore» ”¹⁷

Pentru faptele sale eroice, Grigore Gheorghievici (Georgievici) a fost decorat cu Ordinul „*Steaua României*” și avansat post - mortem la gradul de căpitan.

Tot pentru cauza independenței a căzut pe câmpul de luptă la 30 august 1877 și **sublocotenentul George (Gheorghe) Botescu**.

„Caracter ferm, constituție tare, statură înaltă, ochi mari și vii, un pas sigur, toate calitățile unui adevărat militar”¹⁸ – așa apare creionat portretul acestui erou focșănean într-un articol publicat de ziarul „*Resboiul*”, în iarna anului 1878.

Mai departe, autorul articolului se oprește asupra evoluției carierei militare a ofițerului George (Gheorghe) Botescu:

„Terminând cursul învățământului secundar, se convinge că este născut pentru a îmbrățișa cariera armelor. În etate de 16 ani, el intră în batalionul III de vânători. Prin bunele lui calități câștigă în scurt timp amorea superiorilor săi. După ce trecu toate gradele inferioare, fu trimis în școala militară din București. Aici dezvoltându-și tot talentul, trecu esamenele cu bun succes și în anul 1876 luă gradul de sub-locotenent și trecu în regimentul Nr.5 de linie din Iași.”¹⁹

Viața-i este curmată la numai 23 de ani, când participând la asaltul asupra Griviței „*un glonț îl isbi în inimă.*”²⁰

Administrația locală „*voind să aline durerea mamei, dădu numele bravului ei fii strădei în care a crescut*”²¹ George (Gheorghe) Botescu.

„În ziua de 20 Februarie 1878, un detașament din Regimentul 5 de Linie, sub conducerea Sublocotenentului Stănescu, aduce în Focșani niște relicve scumpe, bagajul Sublocotenentului Botescu

¹⁷ *Ibidem*

¹⁸ *Ibidem*, nr.192 / 1 februarie 1878, p. 1

¹⁹ *Ibidem*

²⁰ *Ibidem*

²¹ *Ibidem*

„În ziua de 20 Februarie 1878, un detașament din Regimentul 5 de Linie, sub conducerea Sublocotenentului Stănescu, aduce în Focșani niște relicve scumpe, bagajul Sublocotenentului Botescu Gheorghe, mort la Grivița. Svonul se răspândește repede în toate cercurile. De unde, până acum, era numai o presupunere, moartea Eroului, faptul acesta, o adevărește în totul. Trista însărcinare, ... de a preda aceste lucruri, D-nei « Marița Boteasca », mama Eroului, o are polițaiul Mărgăritescu, fiind martor ocular la scene sfâșietoare, când mama lua în primire aceste scumpe odoare, tot ce mai rămăsese de pe urma iubitului ei copil, nădejdea bătrâneșilor ei.”²²

La capătul înverșunatelor atacuri din ziua de 30 august 1877, în afară de ofițerii prezentați căzuți la datorie, și-au mai vărsat sângele doi sergenți, șapte caporali, 80 de soldați, iar patru sergenți majori, 12 sergenți, 24 de caporali și 203 soldați au fost răniți.²³

La 30 august 1878, la Biserica Sf. Ioan din Focșani a fost organizată slujba pentru parastasul de un an pentru eroii din Regimentul 10 Dorobanți Putna :

„Catedrala era arhiplină de lume. S-a făcut o slujbă impresionantă. Când preotul a pomenit numele Maiorului Șonțu, sora lui, de față, a înnebunit de durere, fapt care a produs o mare tulburare în sufletul tuturor. Altă scenă: văduva Căpitanului Cracalia, D-na Eliza Cracalia, a jurat în fața altarului, că va păstra o veșnică și scumpă amintire soțului ei, căzut pe câmpul de onoare. S-a ținut de cuvânt, suferind martirul unei îndelungate văduvii”²⁴

Ziarul „*România Liberă*” din 3 septembrie 1878 insera următoarele rânduri :

„S-au luptat ca niște lei copiii Carpaților! Au murit mulți...dar au murit ca eroi, au murit jertfîindu-se pentru o patrie adevărată.... Să ne iubim fiecare țara, așa cum au iubit-o Valter, Șonțu, Candiano, vânătorii din al 2 - lea batalion, ostașii din Regimentul al 10 - lea.”²⁵

²² I. M. Dimitrescu, *op. cit.*, p. 51

²³ Florian Tucă, *op.cit.*, p. 63

²⁴ I. M. Dimitrescu, *op.cit.*, p. 52

²⁵ Apud Florian Tucă, *op.cit.*, p. 64

Porniți de pe Milcov și Putna, de pe Siret și Sușița, din străvechea Țară a Vrancei, ofițerii și dorobanții Regimentului 10 Dorobanți Putna, cu credința adânc încrustată în suflet, că Țara și Dumnezeu le-au încredințat sfânta și multasteptata misie a cuceririi Independenței, au străbătut drumul gloriei și biruinței, de la Focșani până la Plevna.

Acolo, pe meterezele redutelor Grivița, prin jertfa lor de sânge, durere și viață, le-au dăruit celor dragi, rămași acasă, și celor ce le vor urma prin veacuri, o țară slobodă, stăpână pe destinele ei.

Amintirea lor, strălucirea faptelor lor vor rămâne vii și neîntinate în veacuri.
<http://www.muzeulvrancei.ro>